

Redactie:

D. Roethof-Ensing
Spinozalaan 283
Voorburg (Z.H.)
Telef. (070) 86 54 66

✶

Administratie:

Oudegracht 152
Postbus 114
Utrecht

✶

Verschijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.- per jaar

juli/augustus
18e jaargang

1969

Grasman
fl. 66-71

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

Blz:

<u>RADIO- en TELEVISIEUITZENDINGEN</u>	60
<u>HUMANISTISCHE STICHTING VOOR HUISVESTING VAN BEJAARDEN</u>	
Opening nieuwe tehuizen (Bulletin)	61
Osdorp (Courant Nieuws van de Dag)	61/62
<u>DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK</u>	
<u>"HUMANITAS"</u>	
Woonwagenwerk (Centraal Weekblad)	63
NO-Veluwe (Veluws Nieuwsblad)	63
Oppasdienst lunchpauze (Nieuwe Noordhollandse Courant)	63/64
Arbeidsveld (De Rotterdammer)	64
Bejaardencentrum te Enschede (Dagblad Tubantia)	64/65
<u>INTERNATIONAAL NIEUWS</u>	
Tentoonstelling (Brabants Nieuwsblad)	66
Bijeenkomst in Zuidslavië (Het Vrije Volk)	66
Nieuwe uitgave verzamelde werken van Erasmus (De Gelderlander)	66
<u>VAN ALLES WAT</u>	
"De mensen vrijer laten leven" (Het Parool)	67
Maagdenhuisproces (Het Parool)	67/68
Vormingsonderwijs (Rotterdams Nieuwsblad)	68
Jeugd in verzet (Algemeen Handelsblad)	68/69
VPRO (Rotterdamsch Nieuwsblad)	69
Nato-taptoe (Velpsche Courant)	69/70
SJ-secretaris Jan Hans van der Markt (Het Vrije Volk)	70
Mini-omroepen (De Spiegel)	70/71
Goudse Glazendag (Goudsche Courant)	71
Rapport Hervormde Synode (Fries Dagblad)	71/72
Echtscheidingswetgeving (De Volkskrant)	72
VVDM (Vereniging voor dienstplichtige militairen) (Veluws Dagblad)	72/73
Boekbesprekingen (Friese Koerier)	73
Boekbesprekingen (Dordts Dagblad)	73/74

RADIOUITZENDINGEN:

Iedere zondagmorgen van 9.45 - 10.00 op Hilversum II

TELEVISIEUITZENDING:

Maandag 8 september, Ned.I, 20.15 uur: Gezag in geding

regie: Han Meijer.

.
..

HUMANISTISCHE STICHTING VOOR HUISVESTING VAN
BEJAARDEN

Aan "Bulletin" van juni 1969, uitgave van bovengenoemde stichting, ontlene wij het volgende:

Opening nieuwe tehuizen

"ALKMAAR. Het verzorgingstehuis "De Nieuwpoort" zal tegen het einde van 1969 of in het begin van 1970 voor bewoning gereed komen.

Voor plaatsing kunnen in aanmerking komen zij, die

1. contribuant zijn van "De Nieuwpoort" dan wel van de Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden;
2. woonachtig zijn in Alkmaar en omgeving dan wel sterke binding hebben met deze stad.

Belangstellenden, die aan deze voorwaarden voldoen, kunnen reeds nu een inschrijvingsformulier aanvragen bij de administrateur van de Stichting Huisvesting Bejaarden "De Nieuwpoort", Karl Marxstraat 11 te Alkmaar.

MIDDELBURG. De woningen, behorende bij het verzorgingstehuis van de Humanistische Stichting "Het Jacob Roggeveenhuys" zullen eind 1969 voor bewoning gereed zijn. In de loop van 1970 komt nog een aantal woningen gereed.

Zij, die in aanmerking voor een woning wensen te komen, dienen

1. contribuant van de Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden te zijn;
2. woonachtig te zijn op Walcheren of een sterke binding met Walcheren te hebben.

Aanmeldingsformulieren kunnen worden aangevraagd bij het Bureau van Humanitas, Wagenaarstraat 12, Middelburg.

VELP/RHEDEN. Het H.A. Lorentzhuis te Velp zal begin 1970 voor bewoning gereed komen. Gegadigden voor plaatsing in het huis en voor de woningen kunnen, voorzover zij contribuant zijn van de Humanistische Stichting voor Huisvesting van Bejaarden, in de gemeente Rheden woonachtig zijn of een sterke binding met deze gemeente hebben, een aanmeldingsformulier aanvragen bij

Het H.A. Lorentzhuis, postbus 75, Velp. De formulieren zullen pas na 1 september 1969 toegezonden worden."

Osdorp

"In Osdorp (Amsterdam) zal een bejaardenhuys verrijzen; het verzorgingstehuis, dat 11 verdiepingen hoog zal zijn, zal 25 woonruimten voor echtparen bevatten, 200 woonruimten voor alleenstaanden, 27 woongelegenheden voor het personeel, 4 ziekenkamers voor in totaal 15 personen, 2 isoleerkamers en 4 tweepersoonskamers voor logés. De woongelegenheden voor een echtpaar omvat een woonkamer en een slaapkamer. In het portaal, dat toegang geeft tot de woonkamer, bevinden zich de nodige kasten, een aanrecht en een afzonderlijke

ruimte met de w.c., een wasbak en een douche. Voor alleenstaanden is de inrichting op een punt verschillend, in plaats van een woon- en een slaapkamer is er een zit-slaapkamer. Aan beide eindgevels van het gebouw komt een hoofdtrappenhuis en in het midden zijn er 2 personenliften. In het complex zal er ook veel ruimte besteed worden aan ontspanning. Zo wordt gedacht aan een toneelzaal, biljartzaal, bibliotheek en een sociëteit. Verder natuurlijk de gebruikelijke televisiezaal en zitruimtes. De tuinen rondom het gebouw zullen gemeenschappelijk worden onderhouden. De zeven woningen voor bejaarden echtparen, de andere zal een dienstwoning zijn, zullen elk een woonkamer, een slaapkamer, een keuken, een bergruimte, een hal, een w.c. en een doucheruimte met wasbak bevatten. Dit jaar nog zal de Amsterdamse gemeenteraad dit grootse plan onder de loep nemen."

.
..

DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK
WERK "HUMANITAS"

Woonwagenwerk

"Hervormde, gereformeerde, rooms-katholieke en humanistische instellingen, die zich (o.a.) bewegen op het gebied van het woonwagenwerk, hebben een gemeenschappelijke vaste commissie van contact en overleg ingesteld. Het doel is hiermee te komen tot een zo groot mogelijke coördinatie en het gezamenlijk ontwikkelen en presenteren van werkzaamheden op het gebied van maatschappelijk en sociaal-cultureel werk, ter bevordering van het welzijn van de woonwagenbewoners die op gemeentelijke standplaatsen of regionale woonwagencentra verblijven.

De in de commissie samenwerkende landelijke organen zijn: de kath. ver. van woonwagenwerken in Nederland, in samenwerking met het landelijk sociaal charitatief centrum; de hervormde generale diaconale raad en de raad voor geref. sociale arbeid, samenwerkend in de commissie trekkende bevolking en de stichting voor sociaal-culturele zorg trekkende bevolking in samenwerking met de Ned. ver. voor maatschappelijk werk "Humanitas".
(Centraal Weekblad van 26 juli).

NO-Veluwe

"EPE - Onze afdeling groeit voortdurend; zo staat in het jaarverslag van Humanitas over 1968 van de afdeling Noord-Oost Veluwe. Het bestuur, dat dankbaar is voor deze forse groei - zestig procent - schrijft deze gunstige ontwikkeling toe aan de kwaliteit van het werk van de afdeling. Het steeds omvangrijker wordende werk van de leiding van de gezinsverzorgsters en gezinshelpsters wordt echter wel een probleem voor het bestuur. Deze leiding is eigenlijk niet meer te geven door een vrijwilligster.

De afdeling zal zeker in een aantal onderafdelingen opgesplitst dienen te worden. De groei van de afdeling in een jaar van 251 tot 394 leden maakt dat wel noodzakelijk. Met het vormen van onderafdelingen in de verschillende gemeenten is men al begonnen. Het werkgebied van de vereniging omvat de gemeenten Epe, Heerde, Hattem, Oldebroek, Doornspijk en Elburg."
(Veluws Nieuwsblad van 6 juni).

Oppasdienst lunchpauze

"Als lagere school-kinderen tussen de middag zouden kunnen worden opgevangen om onder leiding hun brood te kunnen eten en spelletjes te doen, zouden heel wat moeders in staat zijn rustig uit werken te gaan.

In samenwerking met de gemeente is de vereniging voor maatschappelijk werk Humanitas bezig plannen te smeden om een mogelijkheid te scheppen schoolkinderen in de lunchpauze op te vangen.

Het is gebleken dat heel wat moeders met schoolgaande kinderen moeten of willen werken. Dat zou ook best gaan als niet de lunchpauze van 12-1.30 u., voor sommigen van 11-1.30 u. een probleem zou opleveren. Want niet iedereen wil of kan burens vragen tussen de middag op de kinderen te passen. Soms draait het er dan op uit dat de kinderen 's middags een zakje patat kopen en zichzelf moeten vermaken. Humanitas wil de moeders van deze kinderen een handje helpen. Zij trad daartoe in overleg met de gemeente. Het ligt in de bedoeling in Wheermolen en in Overwete een (school)lokaal ter beschikking te stellen waar alle "overblijvertjes" uit die wijk dan naar toe kunnen gaan. Onder leiding zal dan brood gegeten en melk gedronken worden en dan zal onder toezicht verder gespeeld kunnen worden. Hiervoor zal van de deelnemende kinderen vermoedelijk een vergoeding gevraagd worden."

Arbeidsveld

"Het arbeidsveld van de Nederlandse vereniging voor maatschappelijk werk Humanitas verruimt zich meer en meer naar de zorg voor het maatschappelijk welzijn. Dat geeft meer mogelijkheden aan het werk voor volwassenen, maar het vraagt ook een grotere inzet van beroepskrachten en vooral van vrijwilligers, aldus het jaarverslag 1968.

Humanitas zegt te moeten worstelen met een gekleurde voorlichting en een straffe bureaucratie en ziet dit als een algemeen euvel van deze tijd. Humanitas constateert soms te botsen op een ambtenarendom dat er niet in slaagt de burger en de student, voor zover deze nog burger is, het gevoel te geven dat zijn situatie, zijn vragen en zijn problemen ernstig worden genomen.

Een deel van de daaruit voortvloeiende kortsluitingen levert materiaal voor het maatschappelijk werk. Humanitas ziet daarmee de stelling bevestigd dat de maatschappelijke werker niet onverschillig kan staan tegenover de ontwikkelingen en - anders dan de radio- of tv-verslaggever - stelling dient te nemen ten aanzien van frustrerende omstandigheden die hij ontmoet.

Een uitspraak van prof. Van Doorn aanhalend, stelt Humanitas dat het maatschappelijk werk een correctieve functie heeft en de achterblijvers helpt bij de maatschappelijke ontwikkeling.

Als achterblijvers duidt Humanitas aan de onvoldoende en slecht voorgelichten, de ongeïnteresseerden en de in zichzelf gekeerden, die alles laten voor wat het is.

Humanitas ziet het als verheugend dat de raad voor het maatschappelijk welzijn, de Rotterdamse raad voor jeugd en jongeren, de politieke partijen en het gemeentebestuur in het verslagjaar pogingen hebben ondernomen de burgerij te bereiken en mogelijkheden te bieden tot de zo verlangde inspraak."

(De Rotterdammer van 11 juli).

Bejaardencentrum te Enschede

"Na een lange tijd van voorbereiding (op 2 januari 1964 kreeg de architect de opdracht een schetsplan te maken), zal op 29 augustus de onderhandse aanbesteding plaats vinden van het bejaardencentrum

Humanitas op de Wesselerbrink. Opdrachtgeefsters voor dit fraaie centrum zijn de Nederlandse Centrale voor Bijzondere Huisvestingsvormen te Amsterdam en de Stichting Humanitas voor Ouderen te Enschede. Het geheel komt tot stand onder architectuur van het Architectenbureau A.H. Klomp B.N.A. te Enschede." (Dagblad Tubantia van 30 juli).

•
• •

INTERNATIONAAL NIEUWS

Tentoonstelling

"Het Stedelijk Prentenkabinet van Antwerpen heeft in de maand juni een overzichtstentoonstelling van het Belgisch humanisme na Erasmus ingericht. Werken en documenten dienaangaande werden ook bijeen gebracht in het Plantin-Moretus Museum. Zoals bekend verzamelde zich rond Christoffel Plantin en Abraham Ortelius in Antwerpen een belangrijke intellectuele kring, die in verbinding stond met de voornaamste vertegenwoordigers van het Nederlandse en internationale humanisme. Antwerpen heeft een grote bloei gekend als humanistisch centrum. Maar met de instorting van de economische bedrijvigheid van de metropool, en parallel met de teruggang van de kunstactiviteit is na 1648 deze laat humanistische bloei verdwenen."

(Brabants Nieuwsblad van 7 juni).

Bijeenkomst in Zuidslavië

"De internationale humanistische organisatie zal het contact met de marxistische humanisten voortzetten. Zaterdag is besloten deel te nemen aan een officiële ontmoeting, die van 11 tot 16 augustus in het Zuidslavische Herzeg Novi zal worden gehouden. Aan deze conferentie doen mee twintig vooraanstaande humanisten uit de VS, Engeland, Frankrijk, België, Duitsland, Italië en Nederland en twintig humanisten uit Oosteuropese landen. Voor Nederland gaan prof. Van Praag en prof. Van Dooren."

(Het Vrije Volk van 9 juni).

Nieuwe uitgave verzamelde werken van Erasmus

"Op de eerste dag van het Erasmuscongres dat van 27 tot en met 29 oktober te Rotterdam wordt gehouden zal aan koningin Juliana het eerste deel worden aangeboden van een tekstkritische uitgave der opera omnia van Erasmus.

Een internationale groep geleerden, de "Conseil International pour 'Edition des Oeuvres complètes d'Erasmus'", heeft al enige jaren onafgebroken gewerkt aan de totstandkoming van deze nieuwe kritische en geannonceerde uitgave.

De eerste voorstellen voor deze unieke uitgave werden in 1960 in Rotterdam gedaan door het historische genootschap "Roterodamum".

Het is thans voor de derde maal dat complete werken van Erasmus worden uitgegeven. De opera omnia, verschenen voor het eerst in 1538, toen Erasmus' brieven in het eerste deel werden afgedrukt.

De zgn. Leidse editie werd in de jaren 1708 tot 1707 in tien boekdelen gepubliceerd. De thans verschijnende Rotterdamse editie zal worden samengesteld overeenkomstig de richtlijnen die Erasmus zelf voor zijn overlijden heeft aangegeven. De gemiddelde omvang van elk boekdeel zal 500 à 800 pagina's bedragen."

VAN ALLES WAT

"De mensen vrijer laten leven"

Deze titel stond boven een vraaggesprek tussen mr. M.G. Rood en Han Mulder van het Parool; het artikel was o.m. afgedrukt in Het Rotterdams Parool van 30 mei en wij citeren hieruit enkele vragen van de journalist en de antwoorden daarop van de algemeen voorzitter van het Humanistisch Verbond:

"Vraag: Het humanisme streeft naar het slechten van de traditionele schijnzekerheden, maar wat komt daarvoor in de plaats?

Mr. Rood: Als u zegt: bieden jullie zekerheden, dan zeggen we nee. Over tien jaar zullen mensen niet meer wensen te leven in oude patronen. Natuurlijk zul je daar wel een reactie op krijgen, een polarisatie. Maar dat is over langer tijd gezien, niet essentieel. Daar zullen we wel doorheen groeien. Van onze kant geen zekerheden dus, maar wel een bijdrage tot vrijmaking en bewustwording van de waarden van het menszijn.

Vraag: Gaat u nu van het Humanistisch Verbond een minder exclusieve groep maken?

Mr. Rood: Het is juist dat we onvoldoende kans hebben gezien om ideeën over te dragen. Overigens wat dat exclusieve karakter betreft, de zogenaamde elite, het is grappig als je de ledencartotheek bekijkt, dan valt het best mee. Maar inderdaad, we hebben nog steeds dat image van "saai, zeker voor hele moeilijke mensen". We moeten met beide benen op de grond staand, een beleid voeren dat directer aanspreekt.

Vraag: "Wilt ook nog tien miljoen gulden bijeenkrijgen, waarmee u uw dienstensector wezenlijk kunt uitbreiden. Is dat bedrag niet onbescheiden hoog?"

Mr. Rood: Nee zeg ik, als ik de statistieken bekijk. Volgens het CBS wordt $72\frac{1}{2}$ miljoen gulden per jaar geschonken aan niet-commerciële instanties. De tendens is oplopend. Let wel niet-commercieel en niet niet-confessioneel, zoals een collega van u schreef. Bij degenen die gezamenlijk die $72\frac{1}{2}$ miljoen opbrengen zitten stellig mensen die buitenkerkelijk zijn en daarbij kijk ik met één oog naar de Margriet-enquête. Een percentage zou duidelijk aan een ongodsdienstige stroming als de onze ten goede kunnen komen. Voor dat tien miljoenguldenplan geven we onszelf vijf jaar: 5 maal 75 is 375 miljoen en daarvan is tien miljoen nog geen drie procent. Dat moet toch kunnen?"

Maagdenhuisproces

Aan Het Parool van 16 juni ontlene wij het volgende:

"Het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond spreekt zijn verontrusting uit over het proces tegen de bezetters van het Maagdenhuis. In de eerste plaats acht het bestuur het onrechtvaardig, als in Tilburg de bezetting van een universitair gebouw niet wordt vervolgd en in Amsterdam wel.

Verder houdt het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond het ervoor dat in Amsterdam een massaproces is aangespannen in naam op aanklacht van lokaal vredebreuk, terwijl het in feite de functie heeft in te grijpen in een politieke strijd voor de hoogst noodzakelijke democratisering van het universitaire onderwijs.

Het hoofdbestuur vreest van dit alles een verdere toespitsing van tegenstellingen, die in de strijd der meningen over de structuur van de samenleving de aanwending van fysiek geweld bevordert."

Uiteraard is deze verklaring via het ANP door vrijwel alle andere Nederlandse dagbladen opgenomen.

Vormingsonderwijs

In het Rotterdamsch Nieuwsblad van 14 juni lazen wij:

"De Gemeenschap Schiedam van het Humanistisch Verbond heeft de gemeente verzocht om subsidiëring van vormingswerk op humanistische grondslag aan de openbare scholen voor voortgezet onderwijs, dat zij gaarne zou willen geven. Een koninklijk besluit, dat het Humanistisch Verbond toestaat bedoeld vormingsonderwijs te geven, is tot heden niet verschenen, evenmin als de algemene maatregel van bestuur, waarbij regelen zullen worden gegeven voor eventuele vergoedingen, maar B. en W. zijn van oordeel, dat het billijk is het vormingsonderwijs op dezelfde wijze te behandelen als het bijbelonderwijs, uitgaande van het Interkerkelijk overleg in Schoolzaken (IKOS). Vooruitlopend op genoemd K.B. en genoemde maatregel van bestuur stellen zij voor een krediet van f 2.250 beschikbaar te stellen om het Humanistisch Verbond in staat te stellen vormingsonderwijs te geven, waarbij voor het schooljaar 1969-1970 zes klokuren per week van deze soort onderwijs verwacht wordt."

Jeugd in verzet

Op 8 juni werd een conferentie van de humanistische wetenschappelijke stichting Socrates gehouden te Amersfoort met als onderwerp "Jeugd in verzet". Het Algemeen Handelsblad van 9 juni schrijft in een verslag o.m.

"De stelling dat de jeugd in verzet is tegen het onderwijs is in haar algemeenheid onjuist. Maar evenmin is het juist ervan uit te gaan dat tegenover een kleine minderheid van activisten een grote, lauwe meerderheid staat.

Uit de gang van zaken blijkt wel dat achter de radicale scholieren en studenten zich een groeiende groep ontevreden schaaft.

Het jongerenprotest negeren is een vorm van struisvogelpolitiek.

Het verzet van de jeugd richt zich naar de mening van dr. Vervoort niet zozeer tegen de leraren als wel tegen de schoolse sfeer. Zij willen de school zelf helpen zich waar te maken. Het gaat tegen de organisatievorm. Als de ouderen ermee blijven volstaan begrip te tonen, zal onder de jongeren de neiging toenemen om naar de een of andere vorm van geweld te grijpen, gelooft dr. Vervoort.

Het staat naar zijn mening in ieder geval wel vast dat de democratisering van het onderwijs niet verder komt als niet over een veel breder front dan tot dusver ernst wordt gemaakt met de democratisering van de

samenleving, met name ook in het gezin. Medezeggenschap moet daarbij het uitgangspunt vormen. Voor het veranderen van het schoolsysteem is het volgens de tweede spreker dr. W. Brandenburg, verbonden aan het pedagogisch instituut van de Rijksuniversiteit te Groningen, nodig eerst zindelijk te leren discussiëren. Het forceren van een nieuwe structuur als er discussiemogelijkheden zijn noemde hij onverantwoord."

VPRO

"In de strijd die de VPRO voert om de vijf minuten zendtijd voor het nieuws van acht uur 's morgens", zo schrijft het Rotterdams Nieuwsblad van 12 juni,

"heeft het Humanistisch Verbond zich nu ook rechtstreeks tot minister mej. Klompé gewend.

In een brief steunt het hoofdbestuur het al eerder door de VPRO bij de minister gedane verzoek om deze dagelijkse vijf minuten te mogen behouden. "Wij zijn er van overtuigd dat juist dit non-conformistische geluid, dat wij als humanistisch verbond zo zeer op prijs stellen, bij de VPRO in goede handen is", schrijft het hoofdbestuur.

Het Humanistisch Verbond heeft in het conflict tussen de AVRO en de VPRO al eerder zijn goede diensten aangeboden. Zoals bekend wil de AVRO de zendtijd die zij jaren geleden met de VPRO ruilde, nu weer terug hebben.

De voorzitter van de AVRO, mr. L.H. Slotemaker, zou in een telefoongesprek met de secretaris van het Humanistisch Verbond, prof.dr. W. van Dooren, toen hebben meegedeeld: "Dat er maatregelen worden getroffen om in eigen zendtijd omstreeks hetzelfde tijdstip uitzendingen van het geestelijk woord te gaan verzorgen, te beginnen met het winterseizoen"."

Nato-taptoe

In de Velpsche Courant van 10 juni werd (buiten verantwoording van de redactie) de volgende verklaring opgenomen; diverse andere instellingen hebben inmiddels adhesie betuigd met dit streven.

"Nato-taptoe. Naar aanleiding van de Nato-taptoe, die in 1969 in Arnhem wordt gehouden, meent het bestuur van de gemeenschap Arnhem van het Humanistisch Verbond het volgende te moeten stellen:

Ten eerste zij vermeld - om alle misverstanden te voorkomen - dat hier slechts de mening van het bestuur wordt weergegeven, gezien dat:

- a. slechts mijn mening hierover gevraagd is, en
- b. het bestuur zelfs niet de schijn op zich wil laden namens de leden van de gemeenschap te moeten spreken, als zouden zij onmondig zijn en niet zelf hun mening kunnen vormen en uiten.

Ten tweede wordt opgemerkt, dat de meerderheid van genoemd bestuur de Nato als zodanig wel noodzakelijk acht (zij 't meer als een noodzakelijk kwaad) en dat hierna te noemen kritiek dus uitsluitend betrekking heeft op de taptoe in Arnhem.

Uiteraard is de esthetische kant eveneens buiten beschouwing gelaten. Ten derde moet gezegd worden dat de Nato -taptoe met een godsdienstig sausje wordt overgoten.

Ten vierde een opmerking aangaande het gestelde in de al eerder genoemde nota van de Hervormde Kerkeraad. Daarin wordt de suggestie gedaan om bij de volgende soortgelijke gelegenheden, behalve niet-militaire gezelschappen ook muziekkorpsen van achter het IJzeren Gordijn uit te nodigen. Hiermee zou men dan echter landen die noch bij de Nato, noch bij het Warschau-pakt behoren, uitsluiten. De gedachte aan een wereldtaptoe (die door het bestuur van de Stichting Nato-taptoe zélf geopperd is!) komt ons veel aantrekkelijker voor, mits ook niet-militaire gezelschappen er bij betrokken worden. Waarom zou Arnhem in deze niet eens een initiatief kunnen nemen? Tenslotte komt het ons wenselijk voor, dat zoveel mogelijk levensbeschouwelijke, politieke, maatschappelijke of andere daarvoor in aanmerking komende organisaties of instituten hun mening omtrent deze materie te kennen geven. Namens het bestuur van de gemeenschap Arnhem van het Humanistisch Verbond, F.A.G. Vrind, voorzitter; J. Dijkstra, secretaris."

SJ-secretaris Jan Hans van der Markt

"Jan Hans van der Markt is weer vrij. De 20-jarige free lance illustrator en SJ-secretaris werd gisteren door de raadkamer van het Amsterdamse gerechtshof uit voorlopige hechtenis ontslagen. Twee maanden heeft hij in het Amsterdamse huis van bewaring gezeten, twee van de drie waartoe politierechter mr. G.H. Nomes hem veroordeelde."

Zo begint een interview in Het Vrije Volk van 5 juli, waaruit wij nog dit citeren:

"De enige van wie ik steun heb gehad (naast mijn advocaat dan) is de man van het Humanistisch Verbond, die heeft me geweldig geholpen, als ik in de put zat. Ik had wel reclassering aangevraagd, maar die heb ik nooit gekregen."

Mini-omroepen

De Spiegel uit Wageningen van 26 juli heeft een reportage gemaakt over de z.g. "mini-omroepen" waartoe naast de NVSH, Morele Herbewapening, Bond zonder Naam, Vrije Gedachte en nog enkele andere organisaties ook het Humanistisch Verbond behoort. Wij nemen uit deze reportage het gedeelte over het Verbond gaarne over:

"Ruim 600.000 Nederlanders lieten zich eind 1968 verleiden de uitzendingen van het Humanistisch Verbond te volgen. Dat waren er twee. Waarderingscijfer: gemiddeld 64. Hoofdbestuurslid P. Spigt: Wij verzorgen nu eenmaal geen shows en we laten geen voetbalwedstrijden zien tussen Ajax en Benfica. Wat wij op de tv doen, is altijd niet even opwindend en het is daarom logisch dat de grote massa lak heeft aan onze opvattingen en visies. Eén ding houden wij ons bij de samenstelling voor ogen: wij mijden zorgvuldig alles waaraan de grote omroepen mogelijkerwijs aandacht zouden kunnen schenken. Wij hebben geen bestaansrecht op tv als wij niet iets typisch, iets kenmerkends leveren. De waardering lag niet hoog, nee!

Maar wat zegt dat cijfer eigenlijk? Wat is het criterium daarvoor? Verwarren de mensen presentatie en inhoud niet? Of beoordelen ze beide aspecten misschien? Ik hecht aan dat getal geen enkele waarde, omdat het maar zo'n vage indicatie geeft. Moeten wij er dan lering uit trekken? De opzet van onze programma's is al tamelijk professioneel. De regisseur is in vaste dienst bij ons en volgde op onze kosten de NOS-regie-cursus op Santbergen. Wat dat kijkonderzoek betreft: onze cijfers zijn ook niet zo hoog omdat wij ons specifiek tot een bepaalde groep richten, namelijk tot de buitenkerkelijke niet belijdende mensen. En wij hielden helemaal geen rekening met het eenvoudige publiek. Calculeer je deze omstandigheden in dan zijn 600.000 kijkers zo gek nog niet. Er is nog een handicap: de onderwerpen zijn lastig te visualiseren. Wat onze tegenwoordige status betreft: wij stellen onze vrijheid op hoge prijs. Desnoods zouden wij binnen de NOS willen werken, maar dan wel met behoud van de eigen redactionele onafhankelijkheid."

Goudse Glazendag

De Goudsche Courant van 16 juni schrijft:

"De jaarlijkse Goudse Glazendag zal voortaan niet meer in juni worden gehouden, omdat dan velen met vakantie zijn. Dit jaar wordt de dag gehouden op zaterdag 27 september. Het is gewijd aan de herdenking van Erasmus, die in 1469 werd geboren en tot zijn 27ste jaar in Gouda en omgeving verblijf hield. Een van de Goudse glazen is geschonken door de uit Gouda afkomstige jongere vriend van Erasmus, Herman Letmaet, deken van de Sint Marie te Utrecht.

's Morgens zullen de deelnemers aan de Goudse Glazendag de boerderij "t Klooster" in Stein bezoeken, waar Erasmus van 1488 tot 1493 verbleef. De schrijver Willem Hoffman zal daar een toelichting geven. Na de koffiemaaltijd in Gouda spreken in de Sint Janskerk de predikant-glazenier ds. Kok uit Weesp en prof.dr. G. Stuiveling."

Rapport Hervormde Synode

"Dit concept is een goede registratie van de feiten maar daardoor veel te vlak. Het inspireert niet."

Aldus de commissie van rapport die gisteren op de hervormde synode advies uitbracht over het concept herderlijk schrijven over de verhouding tot de r.k. kerk. Deze commissie vindt dat het concept in zijn huidige vorm de kerk niet uit en in kan. Zij stelt voor het stuk te herschrijven."

Zo begint een artikel in het Fries Dagblad van 18 juni; als punten van kritiek werden onder meer naar voren gebracht:

"De commissie heeft verder als kritiek dat veel te weinig in deze brief de zorg over komt dat in de vernieuwingsdrang in de r.k. kerk de grenzen tussen evangelie en humanisme dreigen te vervagen.

"Zowel voor de r.k. kerk als voor onze en andere kerken geldt dat de huidige ontwikkeling terecht verontrusting mag brengen en om een bijbels profetisch getuigenis vraagt".

De commissie vindt dat over de nieuwe catechismus te optimistisch geoordeeld wordt. Een moderne theologia naturalis gaat vooraf aan de verkondiging van de God van de bijbel.

Zij meent dat er over verschillende zaken nogal ongenueanceerd gesproken wordt zoals ten aanzien van het bisschopsambt, de paus en antwoord 80 van de catechismus."

Echtscheidingswetgeving

Nu minister Polak zijn nieuwe echtscheidingswetgeving, voorzien van toelichting, bij de Tweede Kamer heeft ingediend, zijn de pennen van vele journalisten in beweging gekomen en de meesten verwijzen in hun beschouwingen naar het inmiddels befaamd geworden rapport van de wetenschappelijke stichting "Socrates". Zo b.v. De Volkskrant van 16 juli:

"Als een der partners zich tegen de scheiding wil verzetten moet hij aanvechten, dat het huwelijk "duurzaam ontwricht" is. De rechter gaat, op een wat minder formele manier dan bij de huidige processen, met de partners praten, kan verzoeningspogingen doen, maar moet tenslotte zelf beslissen of het huwelijk nog een reële kans heeft. Deze procedure duurt ook weer één jaar, na indiening van het eerste verzoekschrift.

Minister Polak is (onder andere) hiermee afgeweken van het advies van de humanistische stichting Socrates. Die ging er van uit, dat een rechter niet kan bepalen aan wat voor normen een huwelijk moet voldoen. Dat is - volgens de stichting - een zaak, die door de beide partners alleen kan worden uitgemaakt. Zij zetten de grenzen uit, want ieder huwelijk is weer anders.

De minister zegt daarentegen, dat zulke oordeelvellingen voor de rechter niet ongewoon zijn. In deze conflicten (zoals ook in het kinderrecht) m o e t door een derde een oordeel gegeven worden. Het advies van de stichting Socrates om scheiding op eenzijdig verzoek na een bepaalde termijn zonder meer toe te staan, wordt door de minister van de hand gewezen. "Het komt erg dicht in de buurt van het oud-testamentische "verstoting". Volgens de bestaande maatschappelijke opvattingen is dit onjuist".

VVDM (Vereniging voor dienstplichtige militairen)

In het Veluws Dagblad van 2 augustus wordt over een hele pagina aandacht besteed aan de drie jaar geleden opgerichte "Vereniging voor dienstplichtige militairen". Hoofdraadsman Lips schrijft hierover in het Veluws Dagblad:

"De Vereniging voor dienstplichtige militairen is een fenomeen in de krijgsmacht. Van de eerste dag heb ik haar bestaan toegejuicht. Mijn direkte contacten met de VVDM zijn vrij schaars, maar m'n raadslieden hebben veelvuldig contact". Hoofdraadsman van het humanistisch verbond H.J.J. Lips, de hoofdaalmoezenier of hoofdlegerpredikant voor de buitenkerkelijken, is kennelijk voldaan met de groep jongeren, die een aantal heilige huisjes binnen het leger met succes hebben afgebroken. De in de Amersfoortse Madoerastraat

wonende oud-wethouder is blij om twee redenen: "Ik geloof niet in democratisering van bovenaf. Democratisering ontstaat pas als er mensen zijn die democratisch willen worden behandeld. En in de tweede plaats willen de soldaten als normaal mens worden behandeld. Zij hebben ongetwijfeld hun aandeel gehad in zaken, die tot nu bereikt zijn! "

En verder nog dit:

"De echte moeilijkheden zullen naar de mening van de hoofdraadsman van het humanistisch verbond pas ontstaan als er zaken aan de orde komen waar de militaire positie en het militair beleid elkaar raken. "De militair mag dan wel meebeslissen, maar de verantwoordelijkheid ligt bij de leiding. Voorlopig is het voor de VVDM een kwestie van meepraten, daar kunnen ze nog een hele tijd mee doorgaan. Er moet wel enig begrip zijn voor commandanten die zijn grootgebracht in de autoritaire verhouding commandant-soldaat. Het democratiseringsproces zal voorlopig bestaan uit experimenteren met meespreken en meebeslissen in hoeverre dat in een hiërarchische verhouding mogelijk is" "

Boekbesprekingen

"Humanisme, ook uw kijk op het leven?" van de hand van de heer C.H. Schonk ondervindt veel aandacht in de pers; wij vernamen trouwens dat er binnenkort een tweede druk verschijnen zal. De Friese Koerier van 4 juli schrijft:

"C.H. Schonk - Humanisme, ook uw kijk op het leven?"; een geestelijk raadsman van het Humanistisch Verbond stelt de in de titel van deze paperback geformuleerde vraag "aan buitenkerkelijke mensen voor wie de godsdienst geen antwoord is." De schrijver heeft in eenvoudige, voor iedereen begrijpelijke taal - zij het met soms wat veel docerende herhalingen - een uiteenzetting van wat voor hem humanisme als levensbeginsel betekent. Het boekje ontbeert jammer genoeg een literatuurlijst als wegwijzer voor wie zich verder in het humanisme zou willen verdiepen."

Het Dordts Dagblad van 26 juli noemt het boek een "kleine catechismus van het humanisme" en schrijft o.m.:

"Schonk heeft een eerlijk boekje geschreven en wanneer hij een beroep doet op de betere mens tegenover de minder goede en slechte mens (vaak in één persoon verenigd), kan dit niet afgekeurd worden. In de praktijk wordt de onbekwaamheid van de mens ten goede dikwijls een voorwendsel tot lijdelijkheid. Maar hij miskent toch de gelovigen wanneer hij stelt dat het besef van afhankelijkheid jegens God en Zijn openbaring per sé de activiteit zou verlammen. En hier raak ik aan een fundamenteel tekort in dit werkje. Het peilt niet diep genoeg. Als ik humanist was, zou ik toch het verschijnsel van het demonische in de samenleving en in de enkele mens dieper gepeild willen zien. Ditzelfde geldt van de tragiek in het persoonlijk leven. Ditzelfde geldt voor de onuitroeibare behoefte van de mens naar religie. De auteur vergeet dat het Nederlandse humanisme over

God en godsdienst kan zwijgen, omdat onze geestelijke atmosfeer daarvan helemaal doortrokken is geweest. Het humanisme is soms een vlucht uit een milieu dat van godsdienst oververzadigd is. Dan werkt het tot op zekere hoogte als een correctief, een sanering: "Kijk nu ook eens om je heen en niet alleen naar boven!"

Wat mij in dit boekje hindert, is de burgerlijke smaak aan dit humanisme, het gebrek aan hoogte en diepte. De schrijver vergeet ook dat juist de minder ontwikkelde mens gemakkelijk op zijn metafysische gevoelens en verlangens terugvalt. De achttiende-eeuwse redelijkheid en braafheid, gepaard aan een Voltairiaanse heldere oppervlakkigheid, werken hier op de achtergrond na. Wie de mensen echt wil helpen, moet meer doen.

Dr. C. Rijnsdorp.

.
. .